

УНІВЕРСІТЭТ

Пераможца V і XV Нацыянальных конкурсаў друкаваных СМІ «Залатая літара»
ў намінацыях «Найлепшая шматтыражная газета», «Найлепшыя матэрыялы
навуковай, навукова-папулярнай тэматыкі»

15 снежня 2025 года, №12 (2903)

РЭКТАР БДУ АНДРЭЙ КАРОЛЬ: УСЕБЕЛАРУСКІ НАРОДНЫ СХОД – УНІКАЛЬНЫ ІНСТРУМЕНТ САПРАЎДНАЙ ДЭМАКРАТЫІ

Адной з галоўных палітычных падзей года стане пасяджэнне VII Усебеларускага народнага сходу. Яго дэлегат, рэктар Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, прафесар Андрэй Кароль падзяліўся з карэспандэнтам БелТА сваімі чаканнямі ад будучай падзеі, акцэнтаваў увагу на асаблівай місіі УНС, яго значэнні для ўмацавання самабытнасці і захавання краіны, а таксама раскажаў пра ўключанасць моладзі ў палітычны парадак дня і ініцыятывы БДУ.

Андрэй Дзмітрыевіч, УНС – даволі малады дзяржаўны палітычны інстытут, з моманту яго стварэння ён надзелены вялікімі паўнамоцтвамі і правамі. Наколькі гэта апраўдана?

Ва ўсе часы важным для людзей было сваё, тое, што складае ўнутраную каштоўнасць жыцця, – сям'я, краіна, культура, традыцыі. УНС – вельмі важная падзея, якая дапамагае нам, беларусам, захаваць сваю ўнікальнасць і ідэнтычнасць, будаваць сваё і тое, што мы хочам. УНС з'яўляецца своеасаблівым унутраным стрыжнем дзяржаўнасці, адначасова ўнікальным правадніком дзяржаўнай палітыкі, волі і згоды народа. Мы жывём у перыяд перамен, ён звязаны з глабальнымі трансфармацыямі, пошукам сэнсаў. Спакон веку людзі аб'ядноўваліся. Але сёння працэнт масавасці вялізны. Ужо цэлыя карпарацыі, напрыклад, вядомыя Microsoft, Google, маючы мільярдны падпісчыкаў і вялікі ўплыў на людзей, прэтэндуюць на ролю дзяржавы. Гэтыя лічбавыя платформы глыбока праніклі ў асабістую прастору чалавека, дэманструючы пастаяннае ўмяшанне. Многія пакутуюць ужо ад таго ўздзеяння.

Сёння чалавечтва дасягнула такой мяжы, якая характарызуецца стратай сэнсаў, таму што ідзе арыентацыя на знешняе. Адсюль з'яўленне дрэннай чутнасці сябе і іншых, рост пераймання і аднолькавасці. Людзі аддаляюцца ад рэальнасці, схільныя да маніпуляцый і ілюзорнага мыслен-

ня. Гэтыя працэсы для соцыуму вельмі небяспечныя. Важна ў такіх умовах абапірацца на сваё – унутранае: краіну, дасягненні, інтэлектуальны патэнцыял дзяржавы. Неабходна ўмацоўваць сувязь пакаленняў, захоўваць матэрыяльна-культурныя каштоўнасці, гістарычную памяць.

Але жыццё мяняецца, таму трэба адпавядаць часу і аператыўна рэагаваць на яго запыты. Паказальная ў гэтым плане наша краіна, якая правяла правільную дзяржаўную мадэрнізацыю галін улады. Грамадства праз рэферэндум у 2022 годзе падтрымала прапанову па наданні УНС канстытуцыйнага статусу і адобрыла абнаўленне галоўнага закона краіны з улікам новай рэальнасці.

Па сутнасці, мы назіраем эвалюцыйнае станаўленне УНС. Спачатку была ўнесена прапанова, абвешчаны рэспубліканскі рэферэндум, дзе кожны змог выказаць і абзначыць сваё меркаванне і пазіцыю. Не было навязвання і дырэктыў, ішло актыўнае абмеркаванне ў калектывах і на розных узроўнях. Сапраўды, такі падыход цалкам адпавядае ментальнасці беларускага грамадства, мысленне якога пабудавана на самабытнасці, культуры, гісторыі і традыцыях нашай краіны. Усё, што чужароднае, не прыжываецца.

УНС – гэта яшчэ пакуль малады арганізм. Але ён мае сапраўдную ўстойлівасць, упэўнена ўмацоўвае ў краіне свой статус галоўнага палітычнага органа народаўладдзя. Сведчаннем гэтага з'яўляюцца цікавасць людзей да яго дзейнасці, пытанні, якія яны падчас сустрэч задаюць мне як рэктару і дэпутату. На самай справе, УНС – унікальны інструмент сапраўднай дэмакратыі. Векавыя палітычныя інстытуты заходнееўрапейскага вектара сёння сябе дыскрэдытавалі, паказалі, што «цывілізацыя гаварэння» можа ператварыцца ў татальную «цывілізацыю хлусні», калі абсалютна непрымальны ніякі іншы пункт гледжання акрамя выгаднага. Напрыклад, калі трэба, заходняя ідэалогія пад лозунгам свабоды слова свае дзеянні выдае

за барацьбу з дэзынфармацыяй, а ў іншым выпадку, калі закрануты яе інтарэсы, любое слова будзе падпадаць пад цензуру. Гэта і называецца татальным неалібералізмам, які па сваёй сіле ўздзеяння на чалавека нічым не адрозніваецца ад рабаўладальніцкага стылю.

У Беларусі ж выбраны курс на адкрытасць, дыялог і праўду. Большасці гэта не падабаецца. Асабліва тым, хто мае каланіяльны погляд у адносінах да іншых краін, успрымае іх як здабычу і матэрыяльны рэсурс. Па гэтым шляху на працягу паўтары тысячы гадоў паспяхова ішоў Захад, поўнасьцю адарваўшыся ад сваіх хрысціянскіх каранёў. Таму роля УНС як унутранага стрыжня беларускай дзяржавы сёння відавочная і бяспрэчная. Гэты орган звязаны з сакральным і сучасным, тымі працэсамі і механізмамі, якія рухаюць краіну, вызначаюць пераемнасць пакаленняў і няспыннае развіццё Беларусі.

З якімі чаканнямі і запатрабаваннямі ідзяце на УНС?

Упэўнены, што ўвесь спектр развіцця краіны разгледзяць на вышэйшым прадстаўнічым органе народаўладдзя. Адно з пытанняў заяўленага парадку дня датычыцца праграмы сацыяльна-эканамічнага развіцця краіны ў найбліжэйшую пяцігодку. Важны дакумент, паколькі мы жывём у перыяд беспрэцэдэнтнага ціску, у першую чаргу з пазіцыі знешняй палітыкі. Хочам мы таго ці не, гэта ўплывае на нашу жыццё і эканоміку. Розныя санкцыі выявілі глыбінныя сэнсы разумення сапраўднага партнёрства, калі дамоўленасці ўжо не маюць належнай сілы і ўплыву. Гэта вымушае нас быць іншымі – мабільнымі, ініцыятыўнымі, больш рашучымі, у тым ліку і ў сферы адукацыі. У БДУ мы гэта разумеем, таму ў бягучым годзе таксама прынялі стратэгію развіцця ВНУ да 2030 года і з улікам унутранай палітыкі дзяржавы і знешніх абставін выбудавалі сваю мадэль далейшай працы.

Як БДУ рыхтуецца да правядзення УНС?

БДУ разам з іншымі арганізацыямі, рэгіёнамі ўнёс свой уклад у работу будучага УНС і ініцыяваў свае прапановы для праграмы сацыяльна-эканамічнага развіцця Беларусі на 2026 – 2030 гады. У красавіку мы іх прадставілі ў Міністэрства эканомікі і Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь. Сярод нашых прыярытэтных ініцыятыў – інтэлектуальны суверэнітэт дзяржавы, кадравая і тэхналагічная бяспека дзяржавы ў навуковай сферы, умацаванне традыцыйных каштоўнасцяў, міру і бяспекі, а таксама павышэнне эфектыўнасці эканомікі і партнёрства на міжнародным вектары. Мы надалі вялікую ўвагу развіццю актыўных, па-грамадзянску адказных асоб, патрыётаў, пытанням рэгіянальнай палітыкі, устойлівага экалагічнага развіцця. Акрамя таго, распрацавалі рашэнні, якія арыентаваны на павышэнне канкурэнтаздольнасці адукацыі, укараненне новых мадэляў падрыхтоўкі кадраў, стварэнне ўмоў для рэалізацыі інтэлектуальнага патэнцыялу моладзі, інтэрнацыяналізацыю, персаналізацыю, міждyscyплінарнасць адукацыі, сучасныя падыходы ў навучанні і іншае.

Ужо сёння мы атрымалі на шэраг сваіх прапаноў

вычарпальныя адказы. Упэўнены, што ні адна з нашых ідэй не згубіцца, а гэта сведчыць, што ў краіне праводзіцца сістэмная работа па апрацоўцы запытаў грамадзян.

Якія змяненні і ў якіх сферах варта ініцыяваць, на ваш погляд?

Змяненні дзеля змяненняў не патрэбныя. Людзі хочуць стабільнасці, мы гэта бачым праз узаемадзеянне з абітурыентамі, студэнтамі, іх бацькамі. Але там, дзе гэта сапраўды важна, напрыклад, у эканоміцы, новаўвядзенні неабходныя. Адукацыя ў прынцыпе вельмі кансерватыўная, але і адначасова адчувальная да сітуацыі на рынку працы, інавацыйна-вытворчай сферы. Таму вельмі важна захаваць баланс паміж тым, што мы маем, дзесяцігадовымі дасягненнямі незалежнай Беларусі, і змяненнямі, якія могуць умацаваць і палепшыць жыццё грамадства.

Наколькі сучасная моладзь, у прыватнасці студэнтка, уключана ў правядзенне УНС?

Ва ўсе часы студэнцтва – гэта той перыяд, калі ў

прыярытэце больш лакальныя пытанні, чым у старэйшага пакалення: залік, экзамен, выцягнуць на стыпендыю. Але, нягледзячы на гэта рознасць у сістэме каштоўнасцяў, у БДУ мы бачым ужо на першых курсах вельмі сур'ёзных хлопцаў і дзяўчат, якія, у адрозненне ад папярэдніх пакаленняў першаккурснікаў жывуць з лозунгам «Хачу ўсё ведаць!». Яны не бяжыцца задаваць любыя пытанні, карыстаюцца любой магчымасцю гэта зрабіць, напрыклад, падчас мерапрыемстваў адзінага дня інфармавання, на сустрэчах з кіраўніцтвам універсітэта, дэканамі, запрошанымі прадстаўнікамі органаў улады. Магчыма, гэта не заўсёды карэлюе з парадкам дня УНС, але моладзь сапраўды цікавіцца сваёй будучыняй. Бяспрэчна, мы паглыбляем студэнтаў у дзяржаўны парадак дня, яны актыўна ўдзельнічаюць у тэматычных сустрэчах на конт будучага УНС, задаюць тон дыскусіі, што дазволіла нам калегіяльна выпрацаваць канцэпт-стратэгію сваіх праектаў, якія былі прапанаваны на абмеркаванні УНС і, магчыма, прагучаць на яго пляцоўках.

БелТА

УЛАДЗІМІР КОТАЎ: УНІКАЛЬНАЯ ШКОЛА ПРАГРАМАВАННЯ Ў СЦЕНАХ БДУ

Калі выкладчык стварае школу, здольную выхаваць пакалення пераможцаў, яго праца непазбежна становіцца прыкметнай на міжнароднай арэне. Узнагарода Huawei, уручаная Уладзіміру Котаву, стала пацвярджэннем таго, што ўклад БДУ ў развіццё IT-адукацыі выходзіць далёка за межы краіны.

Больш за трыццаць гадоў Уладзімір Котаў, загадчык кафедры дыскрэтнай матэматыкі і алгарытмікі ФПМІ, фарміруе ў сценах БДУ ўнікальную школу алгарытмізацыі і спартыўнага праграмавання, якая стала адной з самых вядомых і аўтарытэтных у краіне. Яго імя трывала звязана з многімі перамогамі студэнтаў, а яго падыход да навучання – з уменнем раскрываць талент кожнага, хто гатовы прымаць выклікі.

ПРЫЗНАННЕ HUAWEI: УЗНАГАРОДА, ЯКАЯ ПАЦВЯРДЖАЕ МАШТАБ ПРАЦЫ

Узнагарода кампаніі Huawei за значны ўклад у развіццё IT-галіны стала важным прызнаннем шматгадовай працы выкладчыка і яго вырашальнай ролі ў фарміраванні беларускай школы спартыўнага праграмавання:

– Я ўспрыняў гэтую навіну з натхненнем. Такая ўзнагарода з'яўляецца вынікам доўгай і ўпартай працы ў галіне станаўлення і развіцця метадаў алгарытмізацыі і спартыўнага праграмавання ў Беларусі і ў БДУ.

Усяго пяць найлепшых арганізатараў і трэнераў студэнцкіх каманд з Беларусі, Кітая, ЗША, Нідэрландаў і Польшчы атрымалі гэта прэстыжнае прызнанне, што падкрэслівае міжнародны ўзровень дасягненняў нашага навукоўца.

КАМАНДЫ БДУ НА СУСВЕТНЫМ УЗРОЎНІ

Ключавымі дасягненнямі, якія прывялі да атрымання ўзнагароды, Уладзімір Котаў лічыць паспяховыя выступленні каманд школьнікаў і студэнтаў на сусветных спаборніцтвах па праграмаванні. За гады сваёй дзейнасці выкладчык падрыхтаваў дзясяткі каманд, якія паспяхова выступалі на спаборніцтвах сусветнага ўзроўню. За плячыма студэнтаў БДУ залатыя, сярэбраныя і бронзавыя медалі, а ўсяго 24 фіналы чэмпіянату свету па праграмаванні. Штогод зборныя факультэта заваёўваюць права выступаць у фінале сярод сотні найлепшых каманд, пацвярджаючы стабільнасць і высокую якасць падрыхтоўкі. З 1998 года БДУ таксама выступае арганізатарам рэгіянальных адборачных чвэрцьфінальных спаборніцтваў чэмпіянату, падаючы пляцоўку для таленавітых студэнтаў з усёй краіны. Вялікай дапамогай для дасягнення поспеху стала падтрымка:

– Я ўдзячны за дапамогу маім настаўнікам і калегам, якія накіравалі мяне займацца такой захапляльнай і карыснай справай.

Сакрэт стабільнага поспеху студэнтаў, на думку Уладзіміра Котава, у пабудове шматузроўневай сістэмы работы з таленавітай моладдзю па-

чынаючы са школьнай лавы. Працу працягваюць і з выпускнікамі БДУ. Такі падыход дазваляе фарміраваць устойлівыя навыкі і падтрымліваць высокі ўзровень падрыхтоўкі на працягу многіх гадоў.

ЯК АДЫРАЮЦЬ БУДУЧЫХ ЧЭМПІЁНАЎ

Навучальны працэс на яго кафедры заснаваны на каманднай працы ўсяго факультэта. Калектыў стварае ўмовы для ўсебаковага развіцця студэнтаў і падрыхтоўкі высокакваліфікаваных спецыялістаў у IT-галіне. Для адбору і падрыхтоўкі каманд да спаборніцтваў існуе асобны трэнерскі калектыў, які плануе і арганізуе мерапрыемствы, трэніроўкі і кантрольныя выступленні. За 30 гадоў удзелу каманд БДУ ў міжнародных спаборніцтвах сфарміраваліся правяраныя метады падрыхтоўкі:

– Большасць студэнтаў вядомыя нам яшчэ са школьных алімпіяд і летніх школ. Ужо на першым курсе праводзіцца адбор у каманды па выніках спаборніцтваў. Галоўнымі крытэрыямі з'яўляецца жаданне студэнтаў удасканальвацца ў галіне алгарытмізацыі, а таксама ўзровень падрыхтоўкі.

Асабліва ўвага надаецца матывацыі студэнтаў падчас працяглага этапу падрыхтоўкі. Выкладчык адзначае: разуменне таго, што атрыманыя навыкі будуць запатрабаваныя ў вядучых IT-кампаніях, дапамагае студэнтам захоўваць цікавасць і дысцыпліну. У выпадку спаду выкладчык прапануе абіраць рэжым падрыхтоўкі, які адпавядае магчымасцям кожнага, каб захаваць рэсурснасць і пазбегнуць выгарання.

Маладым выкладчыкам, якія імкнуцца да поспе-

ху ў падрыхтоўцы конкурсных каманд, Уладзімір Котаў раіць ставіць інтарэсы студэнтаў вышэй за ўласныя. Уменне дамаўляцца і матываваць каманду да ўпартай працы з'яўляецца найважнейшай умовай дасягнення высокіх вынікаў на міжнароднай арэне:

– Студэнтам я жадаю вучыцца думаць, набірацца вопыту і годна прадстаўляць універсітэт і краіну на міжнародных спаборніцтвах па праграмаванні.

Па словах Уладзіміра Міхайлавіча, спартыўнае праграмаванне – гэта не толькі спаборніцтвы і медалі, але і фарміраванне навыкаў, якія становяцца падмуркам прафесійнага поспеху ў IT.

За выдатныя дасягненні ў падрыхтоўцы студэнтаў выкладчык чатыры гады запар адзначаўся ўзнагародамі ICPC, у тым ліку двума дыпламамі «за выбітнае настаўніцтва» і трыма адмысловымі кубкамі як заслужаны трэнер. Гэтыя ўзнагароды падкрэсліваюць не толькі асабістыя заслугі, але і высокі ўзровень арганізацыі навучальнага працэсу, каманднай працы і метадычнай падтрымкі студэнтаў.

Вопыт выкладчыка паказвае, што вынік магчымы толькі пры спалучэнні талентаў студэнтаў, згуртаванасці каманды выкладчыкаў і шматгадовай метадычнай працы. Для БДУ і ўсёй IT-супольнасці Беларусі дасягненні Уладзіміра Котава з'яўляюцца прыкладам таго, як мэтанакіраванасць і настойлівасць у працы з моладдзю могуць прыносіць міжнароднае прызнанне і ўмацоўваць рэпутацыю ўніверсітэта на сусветнай арэне.

Ксенія СМІРНОВА

ДАР'Я ДАВЫДЗЕНКА: РАЗВАЖАННІ ПРА СВОЙ ШЛЯХ У ПРАФЕСІЮ І СУТНАСЦЬ ФІЛАЛАГІЧНАЙ ПРАЦЫ

Філалогія ў грамадскай свядомасці часта акружана міфамі: пра пошук «адзіна правільнага» сэнсу, пра кансерватыўнае захаванне мовы, пра адрэзанасць ад лічбавай рэчаіснасці. Старшы выкладчык кафедры замежнай літаратуры Дар'я Давыдзенка разважае пра сутнасць сваёй прафесіі, развейвае стэрэатыпы і гаворыць пра яе актуальнасць. Яе погляд – гэта сінтэз глыбокай навуковай думкі, педагогічнага досведу і філасофскага разумення таго, як літаратура і мова жывуць у сучасным свеце.

Яе прыход у выкладанне філалогіі быў свядомым выбарам, народжаным з разумення спецыфікі вывучэння мастацкай літаратуры. Для яе гэты прадмет – унікальны спосаб пазнання свету, які прыносіць глыбокую інтэлектуальную радасць. Дакладнага моманту выбару не было, але з гадамі ўпэўненасць у ім толькі мацнела, нягледзячы на ​​непазбежныя крызісы.

– Ні адна іншая справа не выклікае ў мяне такой цікаўнасці і такіх жа эмоцый, – адзначае яна.

Гаворачы пра стэрэатыпы, дзяўчына задумваецца. Па яе словах, ёй пашанцавала, бо ў яе асяроддзі няма людзей, якія мысляць шаблонамі. Тым не менш Дар'я хацела б пашырыць школьнае разуменне літаратуры, а менавіта звязанне тэксту да адгаворнага аўтарскай задумкі. Да таго ж, часам аўтары самі пішуць дадатковыя матэрыялы і даюць каментарыі, каб растлумачыць свае ідэі. Філалогія, наадварот, працуе з паэтыкай, наратывам і рэцэпцыйнай сэнсаў.

– Такім чынам, часам колер фіранкі ў апісанай сцэне мае значэнне, – з іроніяй дадае наша гераіня.

Самым цяжкім у выкладанні яна лічыць мноства адміністрацыйных абавязкаў, якія адцягваюць ад непасрэднай працы ў аўдыторыі. Таксама няпростым для маладой дзяўчыны аказалася знайсці падыход да замежных студэнтаў. Як адзначае Дар'я, спачатку гэта было сапраўднае выпрабаванне, але з кожным разам спраўляцца ўсё лягчэй і лягчэй.

– Самае радаснае ў маёй працы – калі студэнты ўцягваюцца і падаюць нечаканую думку, інтэрпрэтацыю або ракурс, у такія моманты разумееш, што тэма «жывая» і патрэбная. Іх здольнасць бачыць тэксты па-новаму і знаходзіць у іх нечаканыя сэнсы – гэта неацэнны досвед. Я ўпэўнена, што гады майго навучання і назапашвання ведаў былі менавіта для таго, каб дзяліцца імі з новым пакаленнем і будзіць у іх цікавасць да навукі, – з энтузіязмам падкрэслівае выкладчыца.

Яе навуковыя інтарэсы, напрыклад, вывучэнне канцэпцыі «Я – Іншы» ў літаратуры ХХ стагоддзя, непасрэдна адлюстроўваюцца ў выкладанні. Гэтая ўніверсальная катэгорыя дазваляе па-новаму зірнуць на аўтараў розных эпох – ад сярэднявечных да рамантыкаў, дапамагаючы студэнтам убачыць глыбінныя сувязі і скразныя тэмы. Зараз наша гераіня знаходзіцца на фінальнай стадыі напісання дысертацыі «Мастацкае ўвасабленне праблемы

«Я – Іншы» ў раманах Марлен Хаўсхофер, Інгеборг Бахман і Эльфрыдэ Елінек». Дзяўчына ўпэўнена, што шчырае цікаўнасць да матэрыялу, які вывучаецца, – залог выбітных поспехаў. Яркім прыкладам служыць курсавая і дыпломная працы, прызнаныя найлепшымі на Рэспубліканскім конкурсе навуковых работ студэнтаў. За перамогу ў ім Дар'я яшчэ студэнткай была ўдасцелена прэмія спецыяльнага фонду Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь па сацыяльнай падтрымцы здольных навучэнцаў і студэнтаў.

Разважаючы пра будучыню акадэмічнай навукі, Дар'я лічыць, што яе сэнсам павінна заставацца чалавечнасць. «Навука для чалавека, а не чалавек для навукі», – лічыць яна. Мянсяцца чалавечае мысленне і жыццё – мянсяцца і літаратура. Філалогія дазваляе асэнсавачь, адрэфлексаваць гэты працэс. Кароткія фарматы могуць быць добрымі, і ўжо сустракаюцца даволі глыбокія рэчы са сферы псіхалогіі, біялогіі, фізікі і іншых сфер навуковых ведаў. Сучасныя кароткія фарматы і кліпавае мысленне не пагроза «высокаму» літаратуразнаўству, а новы выклік і магчымасць. Вялізны пласт відэааглядаў, лекцый і кароткіх тэкстаў ад прафесійных філолагаў можа стаць мостам да першакрыніцы.

– Я ўпэўнена, што такія фарматы здольныя спрыяць гэтаму, – адзначае яна, маючы на ўвазе паўнаватаснае чытанне і глыбокі аналіз.

Динамічныя змены ў мове – новыя словы, запазычаныя, інтэрнэт-слэнг, з'яўленне якіх магчымае шмат у чым дзякуючы развіццю новых тэхналогій і сацыяльных сетак – Дар'я ставіцца да іх як да натуральнага працэсу. Лексіка, на яе думку, самы рухомы ўзровень мовы, і яе эвалюцыя адлюстроўвае змены ў грамадстве, а не дэградацыю.

Класіка, з яе пункту гледжання, не мае патрэбы ў штучнай «абароне». Тое, што можа не зацікавіць школьніка, здольнае стаць адкрыццём для дарослага чалавека з дапытлівым розумам. Задача выкладчыка не навязваць, а мякка паказваць магчымасці, якія адкрывае дыялог з вялікай літаратурай.

– Класічная літаратура гаворыць сама за сябе і сама за сябе пастаіць. Пазнаваць жыццё і сябе праз дыялог з вялікай літаратурай – занадта эфектыўны і захапляльны занятак, каб мець патрэбу ў абароне, – акцэнтуюе Дар'я.

Размова з Дар'яй Давыдзенка пакідае адчуванне спакойнай упэўненасці. Не ў тым, што ўсё вядома, а ў тым, што працэс пазнання бясконца захапляльны. Бо філалогія – гэта гісторыя не пра захаванне зацвярдзелых догмаў, а пра жывы дыялог. Дыялог з тэкстам, са студэнтам, з эпохай. Яе пазіцыя здымае лішнія хваляванні за лёс мовы і літаратуры, нагадваючы, што іх сіла – у адаптыўнасці і глыбіні. Галоўная задача сёння не адгароджвацца ад новых фарматаў і змен, а выкарыстоўваць іх як інструмент, заўсёды памятаючы пра мэту: каб чалавек мог сустрэцца з вялікім тэкстам і праз яго лепш зразумець сябе і свет. Філалогія, застаючыся вернай сваёй навуковай строгасці, становіцца мостам паміж вечным і актуальным.

Марыя КАРКВЕЛІС

НАВІНЫ МІНСКА | БЕЛАРУСІ

На тэрыторыі Лідскай паляўнічай гаспадаркі РДГА «Беларускае таварыства паляўнічых і рыбалоў» упершыню зафіксаваны рэдкі чорны воўк. Гэта генетычная анамалія – меланізм. У Беларусі сезон палявання на воўка дзейнічае круглы год для рэгулявання папуляцыі дзікай жывёлы.

Беларусь упершыню прадала тэкстыльную прадукцыю ва Узбекістан праз Беларускую ўніверсальную таварную біржу. Айчыны вытворца трыкатажу рэалізаваў 107 тон чысташарсцянога ачосу – пабочнага прадукту прадзіва. Пакупніком стала ўзбекская тэкстыльная кампанія, якая раней выступала толькі як прадавец. У 2025 годзе экспарт беларускіх тавараў ва Узбекістан праз біржу вырас больш чым удвая і дасягнуў \$107 млн.

Няглюбская тэкстыльная традыцыя Веткаўскага раёна ўключана ў Спіс нематэрыяльнай культурнай спадчыны ЮНЕСКА. Гэта адзін з самых самабытных напрамкаў беларускага народнага мастацтва, вядомы сваімі ўнікальнымі ручнікамі і старажытнымі тэхнікамі ткацтва і вышыўкі. Цяпер у спісе ЮНЕСКА налічваецца ўжо сем элементаў з Беларусі.

«Белавія» аднаўляе рэйсы Мінск – Тэль-Авіў з 8 студзеня, выконваючы іх два разы на тыдзень. Палёт доўжыцца трохі больш за шэсць гадзін, але білеты таннейшыя, чым у канкурэнта Arkia. Прамыя рэйсы ў Ізраіль авіякампанія пачала выконваць яшчэ ў 1995 годзе, а з 2022 года яны былі прыпыненыя.

У Мінску абвясцілі пераможцаў VIII Рэспубліканскага конкурсу тэатральнага мастацтва «Нацыянальная тэатральная прэмія». Галоўны прыз за найлепшую пастаноўку для вялікай сцэны атрымаў «Фаўст. Угода з д'яблам» Нацыянальнага акадэмічнага драматычнага тэатра імя М. Горкага. Сярод іншых пераможцаў – «Вежы Маладзечанскага замка» (драматычны тэатр малой сцэны), «Разумная сабачка Соня» (тэатр лялек), балет «Папалуска» і опера «Яўген Анегін». Прэмія адзначае найлепшыя пастаноўкі ў розных жанрах і штогод прыцягвае ўвагу як прафесіяналаў, так і гледачоў.

Прэзідэнт Беларусі прадоўжыў да 31 снежня 2026 года бязвізавы рэжым для грамадзян 38 еўрапейскіх краін. Іншаземцы могуць знаходзіцца ў краіне да 30 сутак (да 90 для Польшчы, Літвы, Латвіі і неграмадзянаў Латвіі) і карыстацца бязвізам неабмежаваную колькасць разоў, выконваючы ліміт у 90 дзён за год.

У Мінскім заапарку з 25 па 30 снежня адкрыецца рэзідэнцыя Дзеда Мароза. Дзеці змогуць сустрэцца з чараўніком, паслухаць навагодняе віншаванне і атрымаць падарунак. Уваход у домік – 25 рублёў, білет у заапарк – 17 рублёў.

У Мінску «Калядны кірмаш» у навагоднюю ноч будзе працаваць да 4:00. Кірмаш адкрыецца 20 снежня і будзе працаваць штодня да 11 студзеня, прапаноўваючы жывыя елкі, рамесныя вырабы, стравы беларускай кухні, глінтвейн і атракцыёны для дзяцей. У дні каталіцкіх Калядаў святочныя кірмашы пройдуць і ў раёнах горада.

НАСТАЎНІК, СУРАЗМОЎЦА, АРЫЕНЦІР: У БДУ НАЗВАЛІ НАЙЛЕПШЫХ КУРАТАРАЎ ГОДА

У лістападзе ў Беларускім дзяржаўным універсітэце прайшоў традыцыйны конкурс «Найлепшы куратар года», які стаў важнай падзеяй універсітэцкага жыцця. Мерапрыемства падкрэсліла асаблівую ролю куратараў у выхаванні студэнцкай моладзі і развіцці патэнцыялу будучых спецыялістаў.

Інстытут куратарства ў БДУ – гэта не проста адміністрацыйная структура, а сістэма падтрымкі асобы студэнта, скіраваная на фарміраванне прафесійных, грамадзянскіх і маральных кампетэнцый. Універсітэт выбудоўвае шматузроўневую мадэль працы куратараў, спалучаючы традыцыі настаўніцтва і сучасныя лічбавыя інструменты. І менавіта куратар з’яўляецца важнай часткай студэнцкага жыцця.

Па словах прарэктара па ідэалагічнай і выхаваўчай рабоце **Ганны Бакун**, інстытут куратарства – найважнейшы інстытут, які існуе ў вышэйшай школе. Яго вытокі бяруць пачатак з 50–60-х гг. XX ст., калі вышэйшая адукацыя перастала быць элітарнай і кожны савецкі грамадзянін мог рэалізаваць сваё права на яе атрыманне. Выхаваўчы працэс у той час лічыўся асноватворным у сістэме адукацыі і быў часткай дзяржаўнага ладу.

– Цяпер мы назіраем рэнесанс выхаваўчага працэсу ў вышэйшай школе, а дзяржаўная моладзевая палітыка з’яўляецца неад’емным, нават ключавым элементам агульнай дзяржаўнай палітыкі, – сцвярджае прарэктар.

Ганна Бакун таксама падкрэсліла велізарную ролю куратара для студэнцкай моладзі:

– Куратар – гэта не толькі злучнае звяно паміж адміністрацыяй факультэта і студэнтамі, гэта чалавек, які суперажывае, падтрымлівае, дае падтрымку маладым людзям, а таксама нясе адказнасць за даручаную яму групу студэнтаў. Сёння ў плыні незлічонах парад ад розных блогераў, коўчаў, таролагаў і іншых «экспертаў» па асобным росце, правільнасці рэчаіснасці і прагназаванні будучыні вельмі важна, каб у маладых людзей быў рэальны аўтарытэтны чалавек, які валодае кваліфікацыяй, транслюе веды і імкнецца падзяліцца ўласным досведам. Такім чалавекам для студэнта можа і павінен быць куратар навуцальнай групы.

На думку Ганны Бакун, пры выбары прафесіі, звязанай з сацыяльнай камунікацыяй, працай з людзьмі, вельмі важна заставацца неаб’якавым чалавекам да таго, што ты робіш.

– Гэта, мабыць, галоўная рыса куратара сёння, – дадае яна.

ПА ПРАВИЛАХ І З ДУШОЙ

БДУ рэалізуе шматузроўневую мадэль куратарства: на кожным факультэце дзейнічае савет куратараў, які каардынуе выхаваўчую работу.

Сёння ў БДУ працуюць 822 куратары – на трэць больш, чым пяць гадоў таму. Іх дзейнасць ахоплівае шырокі спектр напрамкаў – ад адаптацыі першакурснікаў да рэалізацыі асветніцкіх і патрыятычных праектаў.

Куратары праводзяць рэгулярныя куратарскія і інфармацыйныя гадзіны, суправаджаюць студэнтаў у грамадскай і культурнай дзейнасці, дапамагаюць вырашаць бытавыя і вучэбныя пытанні. У сваёй працы яны актыўна выкарыстоўваюць сучасныя лічбавыя рэсурсы – электронныя журналы, метадычную «скарбонку», Telegram-каналы для абмену вопытам і каардынацыі.

У БДУ ўжо стала традыцыяй штогод выбіраць найлепшага куратара года. Гэты конкурс аб’ядноўвае дзясяткі выкладчыкаў, якія дзеляцца сваімі праектамі, ідэямі і знаходкамі. Мерапрыемства накіравана на павышэнне эфектыўнасці выхаваўчай работы, абмен досведам паміж педагогамі і ўкараненне сучасных падыходаў да куратарскай дзейнасці. Арганізатарам конкурсу выступае ўпраўленне па ідэалагічнай і выхаваўчай работы БДУ.

«АДЧУВАЮ СЯБЕ ПАСЯРЭДНІКАМ ПАМІЖ СВЕТАМІ ЛЮДЗЬМІ»

Галоўную ўзнагароду конкурсу – гран-пры – заслужана атрымала **Таццяна Сідарава**, загадчык кафедры рускай літаратуры філалагічнага факультэта. Яе праект «Злучальная ніць добра» стаў сімвалам шчырага служэння справе выхавання і духоўнага развіцця студэнтаў.

Гэты праект – вынік шматгадовага досведу і жадання аб’яднаць студэнтаў вакол ідэй духоўнасці, творчасці і дабрыві.

– Праект называецца «Злучальная ніць добра» – гэта назва, прапанаваная нашым намеснікам дэкана па ідэалагічнай і выхаваўчай рабоце **Вольгай Крычко**, вельмі дакладна перадае сутнасць нашай працы. Усе ініцыятывы ідуць ад сэрца, рэалізуюцца добраахвотна і ўзнікаюць у натуральным творчым асяроддзі філалагічнага факультэта. У іх удзельнічаюць не толькі мае студэнты, але і навучэнцы з іншых спецыяльнасцяў, а ў аснове ўсяго – сяброўства і ўзаемная падтрымка. Ёсць і пастаянны склад – выпускнікі, якія дагэтуль дапамагаюць, пішуць сцэнарыі і застаюцца часткай каманды, – адзначае Таццяна Сідарава.

Паводле яе слоў, куратарства – гэта не проста дадатковая нагрузка, а асаблівы стан душы:

– У мінулым годзе, калі я развівалася са сваімі выпускнікамі, пачула, што я ім і другая маці, і сяброўка, і дарадчыца. Гэта прыемна, але я ніколі не скажу, што куратар можа замяніць маці або сябра. Мне камфортна ў тым становішчы, якое сфарміравалася за гады: я адчуваю ся-

бе пасярэднікам паміж светлымі людзьмі, якія аб'ядноўваюцца дзеля добрых спраў, каб зрабіць свет крыху лепшым.

Педагог перакананая: сапраўдная каштоўнасць куратара – умець быць побач, не замяняючы студэнту развівацца. Яна параўноўвае працу куратара з працэсам раскрыцця старажытнай іконы, пад пластамі якой хаваецца духоўнае ззянне.

Паводле выкладчыцы, чалавеку ва ўсе часы неабходна адчуваць сваю патрэбнасць – гэта аснова сталення. Асабліва востра гэта адчуваюць студэнты, якія ўпершыню апынаюцца далёка ад дома.

– Я ўспамінаю сябе на першым курсе, – дзеліцца Таццяна Пятроўна. – *Прыехала з пасёлка, гублялася ў карпусах, спазнялася, пачалі зніжацца вынікі. У школе была выдатніцай, а ва ўніверсітэце разгубілася. Але мяне падтрымалі выкладчыкі. Адзін прафесар, убачыўшы, што я прамокла пад дажджом і спазнілася, проста паднёс мне крэсла і сказаў: «Усё добра. Вам не холадна?» – і гэтага хапіла, каб я адчула сілы і надзею.*

Гэты выпадак стаў для яе прыкладам сапраўднай чалавечнасці і педагогічнага такту.

– Слова ажыўляе і падывае з попелу. І куратарам нельга забываць пра гэтую сілу. Часам праходзяць гады, пакуль студэнт напіша табе словы ўдзячнасці. Але менавіта такія моманты і даказваюць, што ўсё было не дарма, – кажа яна.

Разважаючы пра сучасныя выклікі, Таццяна Сідарава прызнаецца, што тэхналогіі і нейрасеткі адначасова палягчаюць і ўскладняюць працу куратара:

– Сучасны чалавек ужо не здольны ўспрымаць плыні інфармацыі, і многія важныя рэчы проста губляюцца. Таму куратару трэба не толькі паказаць прэзентацыю, але і сказаць свае словы – так, каб яны дайшлі да сэрцаў студэнтаў.

На думку выкладчыка, студэнцкія рознагалосці нельга вырашаць загадамі – толькі агульнай справай, дзе кожны адчувае сваю важнасць. Так узнік літаратурны клуб «Вежа», які стаў прасторай сяброўства, творчасці і ўзаемага натхнення.

– Любыя канфлікты можна вырашыць толькі сумеснай справай. Калі мы пачынаем тварыць разам – граць, чытаць, спяваць, знікаюць крыўды і непаразуменні. У вальсах музыкі і слова ўсё рассяваецца, як дым, і застаецца толькі радасць. Студэнты сыходзяць, а нашы праекты жывуць.

«МАЯ ПРАЦА – ПРА ЛЮДЗЕЙ, А НЕ ПРА СПРАВДЗЯЧЫ І ПАКАЗЧЫКІ»

І ступень атрымала **Паліна Ляжанская**, дацэнт кафедры маркетингу Інстытута бізнесу БДУ, якая прадставіла працу «Полікультурнае выхаванне: роля куратара ў адаптацыі замежных студэнтаў».

На думку Паліны Уладзіміраўны, ва ўніверсітэце, дзе вучацца прадстаўнікі дзясяткаў краін, куратар становіцца не проста арганізатарам, а чалавекам, які дапамагае кожнаму адчуць сябе часткай адзінай супольнасці.

– Сёння ў БДУ вучацца студэнты з розных краін, культур і моўных традыцый. Полікультурнасць тут не лозунг, а паўсядзённасць. Куратар становіцца тым чалавекам, хто дапамагае замежным студэнтам адчуць, што Беларусь не проста месца вучобы, а прастора, дзе можна жыць, развівацца і быць сабой. Наша мэта – ператварыць трывогу ва ўпэўненасць, а культурныя адрозненні – у крыніцу ўзаемага абагачэння.

У сваёй працы Паліна Ляжанская абавязваецца на тры прынцыпы: разуменне таго, што адаптацыя патрабуе часу і падтрымкі, стварэнне бяспечнай прасторы для адкрытага дыялогу і павагу да культурных асаблівасцяў кожнага студэнта. Яна адзначае, што за знешняй дапытлівасцю замежных студэнтаў часта хаваецца трывога – страх новай мовы, іншай сістэмы адукацыі, бытавых цяжкасцяў. Менавіта тут пачынаецца работа куратара – з даверу і чалавечага ўдзелу.

Сваю куратарскую працу выкладчык будзе не на фармальных сустрэчах, а на пастаянным кантакце са студэнтамі. Яна арганізоўвае жывы кантакт, вырашае бытавыя пытанні, стварае агульны чат

для аператыўнай сувязі і праводзіць нефармальныя мерапрыемствы, дзе студэнты могуць бліжэй пазнаёміцца і адчуць сябе часткай калектыву. Важную ролю ў адаптацыі адыгрываюць і беларускія студэнты – яны дапамагаюць замежнікам асвоіцца, што спрыяе культурнаму абмену і ўзаемаразуменню.

– Мая праца – пра людзей, а не пра справядзачы і паказчыкі, – кажа Паліна Ляжанская. – *Мне важна, каб кожны, хто прыехаў вучыцца ў Беларусь, адчуў: тут яго не проста прынялі – яго зразумелі.*

Па словах Паліны Уладзіміраўны, каштоўнасць куратара ў тым, каб стаць для студэнтаў чалавекам, да якога можна звярнуцца па парад, падтрымку ці проста добрае слова. Ён накіроўвае ў жыццё ўніверсітэта, здымае напружанне і не дае згубіцца сярод новых правілаў і задач.

Сярод цяжкасцяў першакурснікаў выкладчык адзначае пачуццё адзіноцты і няўпэўненасць. Яна імкнецца ўключаць студэнтаў у мерапрыемствы ўніверсітэта, дапамагае адаптавацца, паказвае, што памылкі – гэта частка шляху, а не падстава здавацца. У працы з замежнымі студэнтамі куратар асабліва ўвагу надае пераадоленню моўнага і культурнага бар'ера.

У крызісных сітуацыях куратар, на думку выкладчыка, павінен захоўваць спакой, умець выслухаць абодва бакі і накіраваць студэнтаў да дыялогу. Канфлікты яна разглядае не як праблему, а як магчымасць навучыцца лепш разумець адно аднаго.

– Для мяне куратар – гэта чалавек, які ўмее растлумачыць правілы, падказаць, куды звярнуцца ў патрэбнай сітуацыі, і тым самым зняць лішняе напружанне, якое часта ўзнікае ў студэнтаў на пачатку шляху, пры неабходнасці даць парад, а часам проста выслухаць. Такая падтрымка важная, бо яна дае адчуванне, што побач ёсць нехта, хто разумее і гатовы дапамагчы разабрацца, а значыць, студэнт можа засяродзіцца на вучобе і асабістым развіцці, не марнуючы сілы на пастаянныя сумневы і пошук адказаў самастойна.

«БЫЦЬ НАСТАЎНІКАМ, СЯБРАМ І ПСІХОЛАГАМ У АДНОЙ АСОБЕ»

Другое месца заняла **Алёна Хадакова**, старшы выкладчык факультэта міжнародных адносін, якая прадставіла праект патрыятычнай накіраванасці. Яе праца «Нам ёсць чым ганарыцца, нам ёсць што берасьці» была адзначана за яркую патрыятычную накіраванасць, фарміраванне ў студэнтаў пачуцця нацыянальнага гонару і адказнасці.

– Унікальнасць майго праекта ў тым, што я раскажваю пра нашу краіну, яе традыцыі з першых вуснаў. Я сама асабіста была ў памятных месцах нашай краіны, на розных яе вытворчасцях. Таксама на сваім прыкладзе праз удзел у розных праектах паказваю, што шлях да поспеху магчымы і трэба дзейнічаць, спрабаваць і не баяцца! – кажа выкладчыца.

Педагагічную дзейнасць Алёна Хадакова пачала ў 2015 годзе, у гэты ж перыяд упершыню стала куратарам навучальнай групы ў Юрыдычным каледжы БДУ. З таго часу куратарства для яе не проста абавязак, а сапраўдная місія: вучыць, выхоўваць і быць арыенцірам для студэнтаў на іх шляху прафесійнага і асабістага развіцця.

Актыўная жыццёвая пазіцыя дазваляюць ёй натхняць студэнтаў асабістым прыкладам. У красавіку 2025 года Алёна Аляксандраўна выйшла ў фінал праекта «100 ідэй для Беларусі», арганізаванага БРСМ; у сакавіку прыняла ўдзел у IV Рэспубліканскім форуме маладых навукоўцаў устаноў вышэйшай адукацыі з міжнародным узроўнем і атрымала падзяку за ўкараненне інавацыйных падыходаў у дзейнасць куратара навучальнай групы, якія спрыяюць павышэнню якасці выхаваўчага працэсу; у маі стала ўдзельніцай III Рэспубліканскага форуму куратараў навучальных груп, арганізаванага Рэспубліканскім інстытутам вышэйшай школы.

На думку выкладчыцы, галоўная каштоўнасць куратара – быць для студэнтаў настаўнікам, сябрам і псіхолагам адначасова. Яна адзначае, што першакурснікі часцей за ўсё сутыкаюцца з вялікім струменем новай інфармацыі і неабходнасцю прывыкнуць да самастойнага жыцця, асабліва калі пры-

язджаюць з іншых гарадоў. У гэты перыяд, лічыць педагог, студэнтам асабліва важна мець чалавека, які гатовы падтрымаць іх у любы час і дапамагчы адаптавацца да новых умоў. У крызісных сітуацыях неабходна абавязкова выбудоўваць дыялог:

Алёна Аляксандраўна раіць выкладчыкам-пачаткоўцам не баяцца браць на сябе адказнасць. На яе думку, менавіта асабісты прыклад педагога дапамагае выхаваць у маладых людзях грамадзянскую сталасць, ініцыятыўнасць і любоў да сваёй краіны.

«ЗДАРОВЫЯ МЕЖЫ ПАМІЖ СТУДЭНТАМ І УНІВЕРСІТАТАМ»

Тройку пераможцаў замкнула **Марына Ліпская**, старшы выкладчык кафедры дызайну моды факультэта сацыякультурных камунікацый, з выхаваўчым мерапрыемствам «Голас прафесіі: выбар дзеля будучыні краіны». Яе работа была адзначана за арыгінальнасць ідэі, акцэнт на прафесійным самавызначэнні студэнтаў і сувязь выбару прафесіі з будучыняй краіны.

– Я звярнула ўвагу, што многія студэнты не ўяўляюць, як і дзе можна рэалізавацца ў прафесіі ў нашай краіне. «Мілей свая хата, як чужая вёска» – гэта прыказка ў поўнай меры адлюстроўвае асноўны пасыл праекта, – кажа Марына Сяргееўна.

Ідэя праекта заключалася ў тым, каб з першага курса знаёміць студэнтаў з рознымі прадпрыемствамі, арганізацыямі, вядомымі людзьмі і творчымі праектамі, звязанымі з іх будучай прафесіяй.

Марына Ліпская – лаўрэат многіх рэспубліканскіх і міжнародных конкурсаў, сярод якіх перамогі ў Рэспубліканскім фестывалі-конкурсе моды і фота «Млын моды» (2012, 2014), удзел у міжнародных праектах «Творчая майстэрня “Млын моды”», выступленні на навуковых канферэнцыях у Беларусі і за мяжой. За ініцыятыўнасць у культурным і грамадскім жыцці сталіцы ўдасцоена прэміі Мінскага гарадскога выканаўчага камітэта.

Куратарства для Марыны Сяргееўны стала лагічным працягам выкладчыцкай дзейнасці. Яна прызнаецца: быць куратарам – значыць быць побач, калі студэнтам асабліва патрэбная падтрымка.

– Быць куратарам для мяне – гэта быць чалавекам, у асобе якога студэнт можа знайсці апору, падтрымку і проста добрае слова, а часам і строгі погляд. Гэта як здаровыя межы паміж студэнтам і ўніверсітэтам. З прычыны маладосці і амбіцый студэнт не заўсёды ведае, як яму зрабіць, і, на яго шчасце, у яго ёсць куратар, які гатовы падказаць, накіраваць, растлумачыць, – кажа Марына Сяргееўна.

Яе вопыт паказвае, што цяжасці першакурснікаў розныя: камусьці складана ўліцца ў калектыв, хтосьці не адразу прывыкае да студэнцкага жыцця, а кагосьці адцягвае бурнае жыццё сталіцы. Вялікую ролю ў яе працы адыгрывае ўзаемадзеянне з псіхалагічнай службай факультэта, а таксама падтрымка калег – загадчыцы кафедры Алены Атраховіч, намесніка дэкана па ідэалагічнай і выхаваўчай рабоце Дзмітрыя Лебедзя і ўсяго прафесарска-выкладчыцкага калектыву.

– На канфлікты і ўнутраныя крызісы рэагую як чалавек з вялікай адказнасцю за студэнтаў, якіх мне даручылі. Я адклікаюся тым, хто просіць падтрымкі і гатовы яе прыняць: праводжу групавыя і асабістыя размовы, заўсёды трымаю ўвагу на тым, што адбываецца ў групе, цікаўлюся ў калег вынікамі студэнтаў майей куратарскай групы, – адзначае яна.

Праект стаў спосабам не толькі знаёміць студэнтаў з прафесійнай сферай, але і паказаць, як іх веды і навыкі можна прымяняць у будучыні. Марына Ліпская лічыць, што галоўная мэта навучання ва ўніверсітэце – даць якасныя веды і дапамагчы студэнтам паспяхова рэалізаваць іх у прафесійнай дзейнасці і асабістых праектах.

Пераможцы конкурсу прадставілі свае праекты на IV Рэспубліканскім форуме куратараў навучальных груп устаноў вышэйшай адукацыі, які прайшоў у Мінску 26–27 лістапада 2025 года.

Таццяна САВІЦКАЯ

ІРЫНА РАМАНОЎСКАЯ: «НЕРУШ» БЫЛА МАЁЙ ШКОЛАЙ ЖЫЦЦЯ

Ірына Раманоўская

Наступны ўдзельнік праекта музея гісторыі БДУ «Размовы пра культуру і творчасці» – заслужаны аматарскі калектыў Рэспублікі Беларусь народны фальклорна-этнаграфічны ансамбль «Неруш» БДУ. Пра дзейнасць ансамбля, яго мэты і планы распавяла мастацкі кіраўнік і хормайстар ансамбля.

Ірына Іванаўна Раманоўская нарадзілася 12 красавіка 1967 г. у в. Парэчча Акцябрскага раёна Гомельскай вобласці. У 1987 г. скончыла Магілёўскае культасветвучылішча імя Н. К. Крупскай, у 1991 г. – Мінскі інстытут культуры па спецыяльнасці «кіраўнік самадзейнага народнага хору». У 2020 г. скончыла магістратуру БДПУ па спецыяльнасці «Музычная адукацыя і выхаванне». 3 лістапада 2023 г. з’яўляецца кіраўніком калектыву.

Што прывяло вас у прафесію?

У «Неруш» я прыйшла яшчэ студэнткай Мінскага інстытута культуры і адразу палюбіла фальклор, атмасферу калектыву, які прыцягваў сваёй энергетыкай, натуральнасцю, шчырасцю, чысцінёй і здаровым гумарам! Заслуга ў гэтым была, вядома ж, кіраўніка – заснавальніцы «Нерушы» Валянціны Фёдаравы Гладкай. Менавіта яна для мяне была першым настаўнікам, правадыром у творчае прафесійнае жыццё. Валянціна Фёдаравна прафесійна накіроўвала мяне як будучага спецыяліста, дапамагала заўсёды добрай парадай і ў іншых важных жыццёвых пытаннях. У «Нерушы» мы заўсёды пачуваліся адной сям’ёй. Увогуле, у калектыве я спявала каля 12 гадоў. Аднак прафесійныя мэты і асабістыя акалічнасці склаліся так, што мне прыйшлося пакінуць калектыў. За гэты час я заявіла пра сябе як спявачка, аўтар-выканавец хітоў, выступала і выступіла з канцэртнымі праграмамі на тэрыторыі Беларусі і ў блізкім замежжы, выпусціла некалькі альбомаў песень. Таксама я стварыла дзіцячую вакальную студию «Мікс», якая пасля атрымала званне ўзорнай. У 2027 г. студыя спаўняецца 20 гадоў.

З чаго пачалося ваша кіраўніцтва ансамблем?

Усё змяніла выпадковая сустрэча з В. Ф. Гладкай. У размове яна папрасіла мяне прыняць кіраўніцтва. Валянціна Фёдаравна была ўпэўнена, што я спраўлюся, і падкрэслівала, што нікога больш не бачыць у гэтай ролі. Гэта было вельмі прыемна, але я не адразу прыняла рашэнне. Роздум заняў каля паўгода. Сумневы ўзніклі з-за заняцасці працай у маім узорным дзіцячым калектыве. Я разумела, што кіраваць двума такімі магутнымі калектывамі будзе вельмі складана. Тым не менш праз нейкі час я прыняла рашэнне і стала кіраўніком «Нерушы».

Што ўваходзіць у рэпертуар калектыву?

Рэпертуар цікавы і разнастайны. Гэта вакальныя, танцавальныя, музычныя нумары, канцэртныя праграмы, адроджаныя беларускія нацыянальныя абрады розных рэгіёнаў Беларусі. «Неруш» з’яўляецца рэгулярным удзельнікам рэспубліканскіх канцэртаў і святых мерапрыемстваў, тэлевізійных праграм. Песні «Нерушы» гучаць на беларускім радыё.

Якім павінен быць артыст ансамбля «Неруш»?

Гэта звычайны чалавек, ва ўзросце ад 16 гадоў, які сапраўды захоплены фальклорам, любіць народныя песні, танцы, ну і, вядома ж, спявае! Чалавек, які імкнецца ўпрыгожыць калектыў сваім талентам, можа

ахвяраваць асабістым свабодным часам, працоўным адпачынкам на карысць калектыву: выступленні могуць праходзіць удзень, у выхадныя, падчас адпачынку, ва ўмовах гастролі. У правілах для нашых удзельнікаў таксама не быць занятым у іншым творчым калектыве, бо гэта стварае пэўныя складанасці ў працы. Зразумела, трэба рэгулярна наведваць рэпетыцыі.

Як праходзіць падрыхтоўка калектыву да выступленняў і гастролі?

Асноўная праца праводзіцца на рэпетыцыях 2 разы ў тыдзень. Кожнае выступленне патрабуе добрай падрыхтоўкі. У залежнасці ад гэтага мы загадзя рыхтуем праграму.

Апрача падрыхтоўкі да асноўнай канцэртнай праграмы, увесну 2025 г. аднавілася праца калектыву па рэканструкцыі абрадаў. Цяпер «Неруш» працуе над гэтым у парку гісторыі «Вялікае княства Сула». З вясны да восені гэтага года мы аднавілі абрады «Юр’я», «Ваджэнне куста», «Купалле», «Дажынкi», «Багач». Кожны новы абрад мае свае асаблівасці, і мяне радуе, што ўдзельнікі калектыву з задавальненнем паглыбляюцца ў атмасферу падрыхтоўкі і правядзення абрадаў. Яшчэ важным складнікам нашых выступленняў па рэканструкцыі абрадаў з’яўляецца тое, што мы залучаем гледачоў у гэтыя дзеянні, такім чынам падтрымліваючы, распаўсюджваючы і ўкараняючы найлепшыя ўзоры традыцыйнай нацыянальнай культуры ў масы.

Акрамя ўсяго калектыў пастаянна працуе ў студыі гукапісу. У сучасным свеце такая праца калектыву з’яўляецца не менш важнай, чым рэпетыцыйныя заняткі.

Як у вашым калектыве папаўняецца інфармацыя з фальклору?

Для гэтага я ўзаемадзейнічаю з фалькларыстамі, якія кансультуюць нас па многіх пытаннях, дзяляцца відэаінфармацыяй, асабістымі запісамі. Таксама шмат карысных тэматычных матэрыялаў утрымліваецца ў архівах Нацыянальнай бібліятэкі, на абшарах інтэрнэту. У наш час калектыў аднаўляе паездкі для збору фальклору. Найбліжэйшая – у в. Скірмантава Дзяржынскага раёна для ўдзелу ў традыцыйным беларускім абрадзе – ігрышчы «Ката пячы». Апрача таго, мы чэраем фальклорныя веды, наведваючы майстар-класы, лекцыі на тэмы нацыянальных традыцый і фальклору.

Падзяліцеся, калі ласка, самым яркім успамінам, звязаным з «Нерушшу».

Адзін з яскравых успамінаў – першая паездка на гастролі ў Нарвегію ў 1990-х гг. Гэта было незабыўнае падарожжа. Нас чакала пераправа на пароме па Балтыйскім моры. Я і ўявіць сабе не магла, якіх памераў будзе гэты карабель! Першае ўражанне пра краіну, пра людзей, пра падрыхтоўку да выступлення – усё гэта стала цікавай, захапляльнай прыгодай.

У канцэртнай дзейнасці «Нерушы» ёсць і незвычайныя выпадкі. Дагэтуль прыгавданню адзін выязны канцэрт. На вулічнай сцэне выступаў амаль увесь калектыў, каля 30 чалавек. Было шмат нумароў. І калі мы пачалі танчыць «Явар», у нейкі момант падлога сцэны не вытрымала – і частка правалілася. На шчасце, ніхто сур’ёзна не пацярпеў. Але надоўга запомніліся жартаўлівыя фразы: «Вось яна, НЕРУШ,

моц, рухавік і сіла! Сцэны не вытрымліваюць нашай энергетыкі!»

Якім дасягненнем калектыву вы ганарыцеся больш за ўсё?

Ганаруся тым, што калектыў існуе ўжо 47 гадоў і не за гарамі паўвекавы юбілей! Прыемна ўсведамляць, што многія ўдзельнікі захавалі адданасць калектыву і з’яўляюцца яго часткай больш за 10-20-30 гадоў! Многія артысты «Нерушы» сталі прафесійнымі выканаўцамі, напрыклад, Валянціна Альшанская, Вячаслаў Статкевіч, Аляксандра Мелех і іншыя. Кажучы пра свой досвед, я ганаруся, што «Неруш» была маёй школай жыцця, пачаткам майго творчага шляху і прафесійнага майстэрства і як будучай спявачкі, і як кіраўніка.

У чым, на ваш погляд, заключаецца ўнікальнасць ансамбля «Неруш»?

Унікальнасць «Нерушы» ў першую чаргу вызначае манера гучання, тэмбр калектыву. Гэта магутны, яскравы, напоўнены жыццёвай сілай і струменем невычэрпнай энергіі вакал. Гучанне калектыву – душэўная цеплыня і неаб’якавае кожнага з удзельнікаў да таго, пра што ён спявае і што хоча сказаць слухачу. Гэтая шчырасць прыцягвае людзей і дазваляе закрануць іх сэрцы, пусціць «мурашкі» па целе. Хочацца захаваць і ўмацаваць гэту асаблівасць калектыву і далей.

Яшчэ адной важнай асаблівасцю з’яўляюцца ўнікальныя касцюмы рэгіёнаў Беларусі, якія падбіраюцца для кожнага артыста. Падчас выступленняў мы знаёмім гледачоў з рэгіянальнымі строямі Беларусі.

Якіх мэт «Неруш» хацела б дасягнуць у будучыні?

Я вельмі рада, што калектыў цяпер папоўнілі юныя таленавітыя выканаўцы! Упэўнена, што ў такім абноўленым складзе мы захаваем усе традыцыі калектыву, створаныя за 40 з лішнім гадоў, і прымножым творчыя дасягненні. У нас шмат новых цікавых, займальных задумак і планаў не толькі ў традыцыйных фальклорных напрамках, але і ў суперсучасным вектары. «Неруш» – гэта ўнікальны скарб, які трэба берагчы і захоўваць.

ДАВЕДКА

Заслужаны аматарскі фальклорна-этнаграфічны ансамбль «Неруш» БДУ – гэта:

- 47 гадоў творчай дзейнасці
- Рэгулярныя канцэрты, выступленні і гастролі
- Вывучэнне і папулярызацыя беларускага фальклору
- Аднаўленне культурна-гістарычнай спадчыны
- Званне «Народны» ў 1985 г.
- Званне «Заслужаны» ў 2009 г.
- Прэмія «За ўклад у развіццё міжнародных культурных сувязяў Рэспублікі Беларусь» (1998)

Дар’я АРТАМОНАВА
Фота: прэс-служба БДУ
і асабісты архіў І. І. Раманоўскай

АБАРАНІЦЬ ЧАЛАВЕЧЫ ГОЛАС: ЯК ЮРЫСТ АДКАЗВАЕ НА ВЫКЛІКІ ШТУЧНАГА ІНТЭЛЕКТУ

У аснове любой прафесійнай паспяховасці ляжаць не толькі веды, але і асабісты кодэкс – набор прынцыпаў, якія вызначаюць дзеянні. Для маладога юрыста Ягора Сядзельніка такім фундаментам стала простая, але магутная сямейная максіма: «Хто, калі не мы? Мы ж сям'я!». Гэты прынцып адказнасці і ўзаемадапамогі ён перанёс у сваё акадэмічнае жыццё, знайшоўшы новую сям'ю ў сценах юрыдычнага факультэта БДУ. Менавіта тут, пад кіраўніцтвам выбітных настаўнікаў, яго шчырая цікаўнасць да права перарасла ў навуковую прыхільнасць і ўсвядомленую місію – ператвараць літару закону ў адчувальную справядлівасць.

У школьныя гады яго акадэмічная траекторыя была арыентавана на дакладныя навукі, але, акрамя

матэматыкі, яго прываблівалі складаныя сістэмы, якія рэгулююць грамадства. Грамадазнаўства стала акном у свет сацыяльных заканамернасцяў. Вырасшы з дацкай гэта прадмет на цэнтралізаваным тэсціраванні хутчэй па закліку душы, ён атрымаў нечаканы знак.

– Калі абвясцілі вынікі ЦТ, я выявіў, што па грамадазнаўстве набраў жаданыя 100 балаў! Гэты ідэальны вынік імгненна перафарматаваў усе мае планы, – з радасцю каментуе Ягор.

Гэтае разуменне прывяло яго да ўпэўненасці ў прызначэнні – юрыспрудэнцыі – і паступлення на юрыдычны факультэт БДУ.

З першых дзён вучобы яго чаканні апраўдаліся. Глыбіня навуцальнага працэсу захапіла яго, а настаўнікі сфарміравалі перакананне, што юрыст – гэта асаблівы стыль мыслення і жыцця.

Яркай старонкай студэнцтва стаў удзел у камандзе «Менскія віжы» на Рэспубліканскай праваахоўнай алімпіядзе. У 2022 годзе каманда ўпершыню выйшла ў фінал, заняўшы другое месца, а ў 2023 годзе здабыла перамогу, заваяваўшы золата і абышоўшы каманды Акадэміі МУС. Гэты поспех паклаў пачатак новай пераможнай традыцыі факультэта.

Першапачаткова навуковыя інтарэсы маладога чалавека ляжалі ў галіне крымінальнага права, але ў магістратуры гарызонты пашырыліся. Пад кіраўніцтвам Алены Свадкоўскай ён паглыбіўся ў прыватнае права. Кульмінацыяй стала абарона магістарскай дысертацыі «Вобраз як аб'ект грамадзянскіх правоў» на найвышэйшым бал. Гэты досвед натхніў яго на паступленне ў аспірантуру.

Ягор Сядзельнік перакананы ў неабходнасці пастаяннага самаўдасканалення, спалучаючы вывучэнне літаратуры, удзел у канферэнцыях і асваенне моў. Прыкладам плённасці такога падыходу стала перамога з працай «Права на голас выканаўцы як аб'ект

грамадзянскіх правоў» на канферэнцыі «Моладзевая юрыдычная навука Alma Mater – 2025». Фундаментам для яго з'яўляецца прынцып, закладзены бацькамі: «Хто, калі не мы? Мы ж сям'я!». Сёння ён з гонарам кажа: «Мая сям'я – гэта і ёсць юрыдычны факультэт» – супольнасць, дзе гэты прынцып адказнасці і ўзаемадапамогі рэалізуецца штодня.

– Галоўны выклік для сучаснага юрыста, на мой погляд, не захраснуць у шуме. Юрыст абавязаны быць фільтрам. Патрэбна ўвасабляць справядлівасць, каваць яе ў самім жыцці, ператвараць літару закону ў адчувальную рэчаіснасць, – канстатуе малады чалавек.

Сёння ён аспірант першага года, а яго навуковай мэтай з'яўляецца абарона кандыдацкай дысертацыі на тэму «Права на голас выканаўцы як аб'ект грамадзянскіх правоў». Гэта даследаванне – адказ на выклікі лічбавай эпохі, дзе тэхналогіі штучнага інтэлекту ставяць пад пагрозу ўнікальныя ідэнтыфікатары асобы. Ён бачыць сваю місію ў тым, каб дапамагчы справядлівасці набыць заканадаўчае ўвасабленне, адчуваючы ў гэтым падтрымку сваёй вялікай факультэцкай сям'і.

Зараз яго траекторыя выразна вызначана: глыбокая праца над кандыдацкай дысертацыяй, якая можа стаць заканадаўчай інавацыяй. Выйграныя алімпіяды, абароненая магістарская праца і прызнанне на буйных канферэнцыях – гэта не проста дасягненні, а этапы адточвання прафесійнага інструментарыя. Яго мэта – стварыць эфектыўны прававы механізм там, дзе яго пакуль няма. І ён упэўнены, што поспех магчымы, таму што заснаваны на трывалым фундаменце: аналітычным складзе розуму, падтрымцы школы выбітных настаўнікаў і нязменным унутраным кампасам, які паказвае на доўг і адказнасць перад грамадствам.

АДОРАНАЯ МОЛАДЗЬ БДУ: ШЛЯХ ДА ПРАФЕСІЯНАЛЬНАГА ПРЫЗНАННЯ

З аднаго боку, дакладная навука, вышэйшая матэматыка і свет спадарожнікавых здымкаў, з другога – гітара, падарожжы і філасофія пастаяннага пошуку. Герой інтэрв'ю – Яўген Лявіцкі, студэнт-геадэзіст, які спалучае ў сабе, здавалася б, несумяшчальнае: аналітычны розум, неабходны для працы з картамі, і творчы пачатак, які ён знаходзіць у музыцы і даследаванні новых месцаў. Яго гісторыя паказвае, што шлях у сучасную навуку можа быць поўны асабістых адкрыццяў.

Студэнт факультэта геаграфіі і геаінфарматыкі БДУ Яўген навучаецца па спецыяльнасці «космааэракартаграфія і геадэзія». Яго шлях у навуку пачаўся са школьнага захаплення геаграфіяй і актыўнага ўдзелу ў рэспубліканскіх алімпіядах, што і прадвызначыла выбар ВУЗ і напрамку навучання.

Самым яркім успамінам студэнцкага жыцця для яго застаецца дзень засялення ў інтэрнат на першым курсе.

– Вось гэтая атмасфера, калі ўсё для цябе новае: новы горад, новае месца вучобы, новыя людзі вакол. Было сапраўды цікава, як атрымаецца ўліцца ў новыя абставіны, – успамінае ён.

Гэты момант, поўны чакання і адкрыццяў, стаў для яго сімвалічным пачаткам дарослага жыцця.

Яшчэ ў школе акадэмічныя поспехі адкрылі яму дарогу ў банк адоранай моладзі, куды ён быў залічаны ў канцы 9 класа пасля перамогі на заключным этапе Рэспубліканскай алімпіяды па геаграфіі. Асновай яго цікавасці да гэтай галіны з самага пачатку сталі карты.

– Асабіста мяне заўсёды прываблівалі карты, вось не ведаю чаму, але яны быццам дазваляюць убачыць тое, што нас атачае, пад іншым вуглом, гэта мяне ў іх і заварожвала, – прызнаецца студэнт.

Сёння гэты інтарэс трансфармаваўся ў больш глыбокае і спецыялізаванае захапленне. У цэнтры яго навуковых інтарэсаў зараз знаходзіцца геадэзія, а асабліва яе складаны тэарэтычны раздзел – вышэйшая геадэзія.

– Канкрэтна ў геадэзіі мне не дае спакою – у добрым

сэнсе гэтага слова – яе раздзел вышэйшая геадэзія. Звязаны ён збольшага з вылічэннямі і хутчэй нагадвае вышэйшую матэматыку, што мяне якраз-такі ў ім і прываблівае, – тлумачыць ён.

Гэты выклік, які спалучае ў сабе дакладнасць матэматыкі і прыкладную геаграфію, з'яўляецца для яго галоўным інтэлектуальным стымулам. Пакуль яго практычны вопыт абмяжоўваецца напісаннем навуковых артыкулаў, аднак усе планы звязаны з прафесійным развіццём у абранай сферы. Сваю мэту ён фармулюе проста і амбіцыйна: стаць першакласным геадэзістам.

Па-за вучобай Яўген знаходзіць баланс у музыцы і падарожжах. У якасці хобі ён называе ігру на гітары, а вольны час стараецца прысвяціць даследаванню роднай краіны.

– Стараюся вырвацца з Мінска куды-небудзь у блізкія раённыя цэнтры альбо слаўтасці ў навакольных вёсках, каб развезацца альбо прасякнуцца вайбам беларускай глыбінкі, – дзеліцца Яўген.

Гэтыя паездкі дазваляюць яму не толькі адпачыць, але і ўбачыць на практыцы тыя прасторы і ландшафты, вывучэнню якіх прысвечана яго будучая прафесія.

Яго жыццёвай філасофіяй з'яўляецца прынцып пастаяннага пошуку і развіцця. Ён лічыць, што нельга спыняцца на чымсьці адным, а трэба пастаянна спрабаваць сябе ў абсалютна розных сферах. Галоўнай крыніцай натхнення для яго – музыка, якую ён вызначае як асаблівы, глыбока эмацыйны спосаб самавыяўлення. Гэтае спалучэнне – аналітычны склад розуму, неабходны для геадэзіі, і творчы пачатак, што падсілкоўваецца музыкай і падарожжамі, – фарміруе яго ўнікальны падыход да вучобы і будучай прафесіі.

Шлях Яўгена Лявіцкага – чарга свядомых выбараў: ад школьнай карты на сцяне да складаных геадэзічных вылічэнняў, ад алімпіяднай задачы да навуковых артыкулаў. Ён не проста ідзе па абранай спецыяльнасці, а ўдумліва будзе траекторыю будучага першакласнага спецыяліста, для якога геаграфія – гэта і дакладная навука, і асаблівы спосаб бачыць свет. Яго гісторыя нагадвае, што аснова сапраўднага прафесіяналізму – гармонія паміж аналітычным мысленнем, практычным інтарэсам да свету і асабістай зацікаўленасцю, якая і робіць працу справай жыцця.

Марыя КАРКВЕЛІС

ТРАДЫЦЫЯ ДАПАМАГАЦЬ: У БДУ ПРАЙШОЎ ДЗЕНЬ ДОНАРА

Дзень донара прайшоў у БДУ 28 лістапада. Падзея ўжо не першы год аб'ядноўвае студэнтаў, выкладчыкаў і супрацоўнікаў вакол важнай мэты – дапамагаць. У гэты дзень кожны мог унесці свой асабісты ўклад у выратаванне чалавечага жыцця, стаць часткай вялікай сацыяльнай ініцыятывы і адчуць дачыненне да справы, якая мае глыбокі грамадскі сэнс.

Акцыя праходзіць у БДУ некалькі разоў на год, а атмасфера ў пункце рэгістрацыі заўсёды аднолькавая – спакойная і арганізаваная. Студэнты прыходзяць групамі, паасобку і, падтрымліваючы адзін аднаго, знаходзяць новых сяброў. Многія клаліся на кушэтку ўпершыню і прызнаваліся, што чакалі больш складанай працэдур, але аказваліся здзіўленыя яе хуткасцю і камфортам. Тыя, хто прыходзіў у трэці ці пяты раз, казалі пра донарства як пра звыклую, але ўсё роўна значную частку свайго жыцця. Напрыклад, **Дар'я Стахаўцава, студэнтка філалагічнага факультэта**, здавала кроў ужо трэці раз:

– У моманце, калі ідзеш на кушэтку, усё яшчэ страшна, але, як пачынаецца працедура, хваляванне адразу знікае. Для мяне ўсё праходзіць лёгка,

ведаю, што арганізм спакойна рэагуе. Трохі стамляецца рука, але ў цэлым пасядзець 10 хвілін не складана.

Стаць донарам можа кожны, хто адпавядае патрабаванням, апублікаваным на сайце БДУ і старонках факультэтаў. Спіс не маленькі, але гэта дазваляе медыцынскім спецыялістам быць упэўненымі ў якасці крыві і бяспецы донара.

– Так, у нейкай ступені донарства аслабляе чалавека, але, як правіла, цалкам арганізм аднаўляецца ўжо праз 3 месяцы. Прыходзіць нельга з хранічнымі захворваннямі і месяц пасля ВРВІ, абавязкова трэба мець дастатковую масу цела, менавіта ад яе і залежыць колькасць крыві ў арганізме, – адзначае **Бушэйка Святлана Анатольеўна, загадчыца аддзялення агульнай медычнай практыкі Студэнцкай вёскі**.

Некаторыя студэнты стаяць у чарзе па паўтары гадзіны і апошнія праверкі не праходзяць, але матывацыя стаць донарам ад гэтага не памяншаецца. Такім быў вопыт **Вікторыі Цімашковай, студэнткі факультэта журналістыкі**:

– Плюс, які я для сябе выявіла, гэта тое, што калі ты рыхтуешся да здачы крыві, то праходзіш у любым выпадку чакап арганізма і можаш для сябе падсвятціць нейкія моманты па здароўі. Гэта ў цэлым правільна.

У гэтым годзе папярэдняю форму рэгістрацыі запоўнілі 180 чалавек. Аднак папярэдні запіс зусім не абавязковая ўмова. У пункт здачы прыходзілі

і тыя, хто не паспеў зарэгістравацца загадзя. Студэнты адзначаюць, што донарства – вопыт цікавы, а плюс ёсць для абодвух бакоў, таму што донарам выплачваецца грашовая кампенсцыя за дапамогу, але галоўны акцэнт робяць на магчымасці выратаваць жыццё іншаму чалавеку.

Дзень донара ў БДУ зноў паказаў: жаданне дапамагаць тут жыве не толькі ў сценах факультэтаў, але і ў сэрцах людзей. Акцыя стала напамінам пра тое, што кожны можа невялікім учынкам спрыяльна паўплываць на свет вакол.

Ксенія СМІРНОВА

Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт аб'яўляе конкурс на замяшчэнне пасада прафесарска – выкладчыцкага складу

Найменне пасады	Кваліфікацыйныя патрабаванні да пасады паводле АКДП і службовай інструкцыі
Загадчык	Вышэйшая адукацыя, наяўнасць навуковай ступені доктара ці кандыдата навук, навуковых прац ці вынаходстваў, патэнтаў, стаж працы на пасадах педагагічных, навуковых работнікаў, пасадах кіраўнікоў ці спецыялістаў, праца якіх адпавядае напрамку адукацыі кафедры, не менш за 7 гадоў.
Прафесар	Вышэйшая адукацыя, навуковая ступень доктара ці кандыдата навук, навуковыя працы ці вынаходствы, патэнты, стаж працы на пасадах педагагічных, навуковых работнікаў, пасадах кіраўнікоў ці спецыялістаў, праца якіх адпавядае напрамку адукацыі кафедры, не менш за 7 гадоў.
Дацэнт	Вышэйшая адукацыя, навуковая ступень доктара ці кандыдата навук, наяўнасць навуковых прац ці вынаходстваў, патэнтаў, стаж працы на пасадах педагагічных, навуковых работнікаў, пасадах кіраўнікоў ці спецыялістаў, праца якіх адпавядае напрамку адукацыі кафедры, не менш за 5 гадоў.
Старшы выкладчык	Вышэйшая адукацыя і наяўнасць ступені магістра (вышэйшая адукацыя і наяўнасць навуковай кваліфікацыі «Даследчык», вышэйшая адукацыя і наяўнасць навуковай ступені), стаж працы на пасадах педагагічных, навуковых работнікаў не менш за 3 гады або вышэйшая адукацыя і стаж працы на пасадах службоўцаў, якія адносяцца да катэгорыі «Кіраўнікі» ці «Спецыялісты», праца якіх адпавядае напрамку адукацыі, не менш за 5 гадоў.
Выкладчык	Вышэйшая адукацыя і наяўнасць ступені магістра (вышэйшая адукацыя і наяўнасць навуковай кваліфікацыі «Даследчык», вышэйшая адукацыя і наяўнасць навуковай ступені) і стаж працы на пасадах педагагічных, навуковых работнікаў не менш за 1 год.
Асістэнт	Вышэйшая адукацыя і наяўнасць ступені магістра (вышэйшая адукацыя і наяўнасць навуковай кваліфікацыі «Даследчык», вышэйшая адукацыя і наяўнасць навуковай ступені) і стаж працы на пасадах педагагічных, навуковых работнікаў не менш за 1 год.

Фізічны факультэт аб'яўляе конкурс на замяшчэнне наступных пасада:	
Найменне пасады і кафедры	Тэрмін абрання на пасаду¹
Дацэнт кафедры вышэйшай матэматыкі і матэматычнай фізікі	5 гадоў
Дацэнт кафедры фізікі паўправаднікоў і нанаэлектронікі	5 гадоў
Дацэнт кафедры лазернай фізікі і спектраскапіі	1 год
Дацэнт кафедры ядзернай фізікі	5 гадоў
Дацэнт кафедры агульнай фізікі	5 гадоў
Месца (адрас) і тэрмін прыёму заявы для ўдзелу ў конкурсе: г. Мінск, вул. Бабруйская, 5, каб. 315; да 13 студзеня. Месца (адрас) і дата правядзення конкурсу: г. Мінск, вул. Бабруйская, 5, каб. 326; да 12 лютага.	

Факультэт філасофіі і сацыяльных навук аб'яўляе конкурс на замяшчэнне наступных пасада ПВС:	
Найменне пасады і кафедры	Тэрмін абрання на пасаду¹
Загадчык кафедры агульнай і медыцынскай псіхалогіі	2 гады
Загадчык кафедры філасофіі культуры	2 гады
Дацэнт кафедры сацыялогіі	5 гадоў
Дацэнт кафедры філасофіі і метадалогіі навукі	1 год
Старшы выкладчык кафедры філасофіі і метадалогіі навукі	–
Выкладчык кафедры філасофіі і метадалогіі навукі	–
Месца (адрас) і тэрмін прыёму заявы для ўдзелу ў конкурсе: г. Мінск, вул. Кальварыйская, 9, каб. 528; да 13 студзеня. Месца (адрас) і дата правядзення конкурсу: г. Мінск, вул. Кальварыйская, 9, каб. 528; да 12 лютага.	

Біялагічны факультэт аб'яўляе конкурс на замяшчэнне наступных пасада прафесарска-выкладчыцкага складу:	
Найменне пасады і кафедры	Тэрмін абрання на пасаду¹
Загадчык кафедры агульнай экалогіі і методыкі выкладання экалогіі	3 гады
Дацэнт кафедры мікрабіялогіі	1 год
Дацэнт кафедры біяхіміі	3 гады
Дацэнт кафедры заалогіі	3 гады
Дацэнт кафедры мікрабіялогіі	3 гады
Дацэнт кафедры батанікі	1 год
Дацэнт кафедры фізіялогіі чалавека і жывёл	3 гады
Дацэнт кафедры генетыкі	1 год
Старшы выкладчык кафедры біяхіміі	–
Старшы выкладчык кафедры агульнай экалогіі і методыкі выкладання біялогіі	–
Старшы выкладчык кафедры клетачнай біялогіі і біяінжынерый раслін	–
Старшы выкладчык кафедры малекулярнай біялогіі (2)	–
Старшы выкладчык кафедры мікрабіялогіі	–
Асістэнт кафедры клетачнай біялогіі і біяінжынерый раслін	–
Месца (адрас) і тэрмін прыёму заявы для ўдзелу ў конкурсе: г. Мінск, вул. Курчатава, 10, каб. 212; да 13 студзеня. Месца (адрас) і дата правядзення конкурсу: г. Мінск, вул. Курчатава, 10, каб. 212; да 12 лютага.	

Гістарычны факультэт аб'яўляе конкурс на замяшчэнне наступных пасада:	
Найменне пасады і кафедры	Тэрмін абрання на пасаду¹
Прафесар кафедры крыніцазнаўства	5 гадоў
Месца (адрас) і тэрмін прыёму заявы для ўдзелу ў конкурсе: гістарычны факультэт, вул. Чырвонаармейская, 6, ауд. 203; да 13 студзеня. Месца (адрас) і дата правядзення конкурсу: гістарычны факультэт, вул. Чырвонаармейская, 6, ауд. 208; да 12 лютага.	

Факультэт прыкладной матэматыкі і інфарматыкі аб'яўляе конкурс на замяшчэнне вакантных пасада:	
Найменне пасады і кафедры	Тэрмін абрання на пасаду¹
Загадчык кафедры фундаментальнай матэматыкі і інтэлектуальных сістэм	5 гадоў
Загадчык кафедры метадаў аптымальнага кіравання	5 гадоў
Загадчык кафедры камп'ютарных тэхналогій і сістэм	1 год
Дацэнт кафедры камп'ютарных тэхналогій і сістэм	1 год
Дацэнт кафедры тэорыі верагоднасцяў і матэматычнай статыстыкі	1 год
Дацэнт кафедры фундаментальнай матэматыкі і інтэлектуальных сістэм	5 гадоў
Дацэнт кафедры фундаментальнай матэматыкі і інтэлектуальных сістэм	1 год
Дацэнт кафедры вылічальнай матэматыкі (2)	1 год
Дацэнт кафедры дыскрэтнай матэматыкі і алгарытмікі	5 гадоў
Дацэнт кафедры шматпрацэсарных сістэм і сетак	1 год
Старшы выкладчык кафедры дыскрэтнай матэматыкі і алгарытмікі (2)	–
Старшы выкладчык кафедры метадаў аптымальнага кіравання	–
Старшы выкладчык кафедры шматпрацэсарных сістэм і сетак	–
Старшы выкладчык кафедры тэхналогій праграмавання	–
Старшы выкладчык кафедры інфармацыйных сістэм кіравання (2)	–
Старшы выкладчык кафедры тэхналогій праграмавання (2)	–
Месца (адрас) і тэрмін прыёму заявы для ўдзелу ў конкурсе: эканат факультэта прыкладной матэматыкі і інфарматыкі (каб. № 431 галоўнага корпуса БДУ, пр. Незалежнасці, 4, г. Мінск); да 13 студзеня. Месца (адрас) і дата правядзення конкурсу: факультэт прыкладной матэматыкі і інфарматыкі (каб. № 440 галоўнага корпуса БДУ, пр. Незалежнасці, 4, г. Мінск); да 12 лютага.	

Эканамічны факультэт аб'яўляе конкурс на замяшчэнне наступных пасада ПВС:	
Найменне пасады і кафедры	Тэрмін абрання на пасаду¹
Дацэнт кафедры інаватыкі і прадпрымальніцкай дзейнасці	1 год
Дацэнт кафедры аналітычнай эканомікі і эканаметрыкі	5 гадоў
Выкладчык кафедры лічбавай эканомікі (2)	–
Старшы выкладчык кафедры міжнароднай палітычнай эканоміі	–
Старшы выкладчык кафедры аналітычнай эканомікі і эканаметрыкі	–
Месца (адрас) і тэрмін прыёму заявы для ўдзелу ў конкурсе: г. Мінск, вул. К. Маркса, д. 31, каб. 65; да 13 студзеня. Месца (адрас) і дата правядзення конкурсу: г. Мінск, вул. К. Маркса, д. 31, каб. 65; да 12 лютага.	

¹(дацэнт, прафесар, намеснік загадчыка агульнаўніверсітэцкай кафедры, загадчыка кафедры)

